

Zasady ogólne dotyczące przemieszczania rzeźb

1. Firma przewozowa musi być wyspecjalizowana w przewozie muzealiów
2. Pracownicy firmy przewozowej zobowiązani są do omówienia z właścicielem obiektów wytycznych konserwatorskich uwzględniających stan zachowania obiektów, własności materiału, budowę, ciężar oraz mocne i słabe części dzieła.
3. Pracownicy wykonujący te czynności muszą dysponować odpowiednim sprzętem, który pozwoli na jak najmniejsze wykorzystanie siły fizycznej i zastąpienie jej pracą urządzeń mechanicznych. Przeniesienie ciężkich i chwiejnych dzieł wymaga stosowania specjalnego wyposażenia technicznego, np. podnośnika, stelaża czy miejscowego wzmocnienia.
4. Do pakowania konieczne jest zapewnienie odpowiedniej ilości utrzymanych w czystości materiałów zabezpieczających, np.: folii bąbelkowej, papieru bezkwasowego, tkaniny Tyvek lub włókniny polipropylenowej, miękkiej i twardej pianki polietylenowej, taśmy klejącej, rękawiczek nitylowych itp. Materiały używane do bezpośredniego kontaktu z powierzchnią dzieła nie mogą być szorstkie, ostre lub kruche i muszą być neutralne chemicznie i czyste mikrobiologicznie.
5. Kształt i materiał rzeźby zwykle określają, w jakiej pozycji może być ona przenoszona i przewożona – **najbezpieczniejsza jest pozycja, w jakiej rzeźba była eksponowana**. Należy zwrócić szczególną uwagę na części wystające i słabsze, zwłaszcza w przypadku przemieszczania rzeźb rozbudowanych przestrzennie lub złożonych z kilku elementów.
6. Przy przenoszeniu dzieła składającego się z kilku elementów należy przenosić tylko jedną część naraz.
7. Dopuszcza się załadunek piętrowy w postaci półek bezpiecznie zamontowanych do burty samochodu i dostosowanych do ciężaru skrzyń.
8. Załadunek w przypadku dużych i ciężkich dzieł lub skrzyń powinien odbywać się przy pomocy podnośników lub platform hydraulicznych.
9. Środek transportu musi być prawidłowo załadowany (nieprzeładowany, ładunek prawidłowo umocowany). Przy przewożeniu dzieł sztuki należy uwzględnić różne zagrożenia, ponieważ w każdym rodzaju transportu istnieje niebezpieczeństwo wypadków i uszkodzenia przewożonych dzieł.
10. Rzeźbom należy zapewnić ustabilizowane warunki klimatyczne: 16 - 22st.C., RH do 45%.

Opakowania

1. Opakowania muszą chronić obiekty przed: uszkodzeniami mechanicznymi, chemicznymi i biologicznymi; zmianami klimatu (wahaniem temperatury i wilgotności względnej RH), wadliwą klimatyzacją (przegrzaniem lub wychłodzeniem); zanieczyszczeniami; zamoczeniem.
2. Rzeźby należy transportować w pozycji w jakiej są eksponowane
3. Duże rzeźby marmurowe i brązowe należy przewozić w klatkach drewnianych, i stabilizować je listwami drewnianymi, uniemożliwiającymi ruch wewnątrz klatek, zabezpieczonymi miękkim materiałem (miękką pianką poliuretanową, folia bąbelkowa).
4. Małe rzeźby, wykonane w podobnej technologii i o podobnym ciężarze, można przewozić w tej samej skrzyni pod warunkiem podzielenia jej przestrzeni na mniejsze komory, za pomocą sztywnych przekładek i wypełnień z pianki polietylenowej.
5. Duże rzeźby gipsowe należy przewozić w skrzyniach na podkładkach z pianki polietylenowej, stabilizować je listwami drewnianymi zabezpieczonymi miękkim materiałem (miękką pianką polietylenową, folia bąbelkowa).
6. Wszystkie rzeźby należy zabezpieczyć, odizolować materiałem pierwszego kontaktu:

odlewy gipsowe – papier bezkwasowy, Tyvek lub włóknina polipropylenowa
obiekty kamienne – folia bąbelkowa , włóknina polipropylenowa
obiekty brązowe i żelazne – folia bąbelkowa
obiekty drewniane - papier bezkwasowym, Tyvek lub włóknina polipropylenowa

7. Rysunki należy przewozić w teczce o odpowiednich wymiarach , przełożone arkuszami papieru bezkwasowego.

8. Narzędzia rzeźbiarskie należy przewozić owinięte w włókninę polipropylenową w skrzyniach drewnianych, kawalety zabezpieczone folią bąbelkową, przywiązane do burty samochodu transportowego.

9. Opakowania muszą uniemożliwiać przesuwanie się obiektów.

10. Opakowania muszą uwzględniać rodzaj materiału, z którego wykonano dzieło – czy jest to materiał jednorodny, czy dzieło wykonano z wielu materiałów o różnych właściwościach. Kształt i materiał rzeźby oraz stan zachowania określają, w jakiej pozycji może być ona najbezpieczniej transportowana. Na ogół najbezpieczniejsza jest pozycja, w jakiej rzeźba była eksponowana.

11. Należy uwzględnić budowę i kształt (od prostego do bardzo skomplikowanego), wymiary i stan zachowania dzieła.

12. Opakowania powinny być przystosowane do ciężaru pakowanego obiektu, czyste i dokładnie oznakowane (np. „chronić przed upadkiem”, „chronić przed wilgocią”, „góra ładunku”, „ładunek łatwo tłukący”).

13. W przypadku pakowania dzieł do jednej skrzyni powinny one mieć podobny ciężar, powinien być on równomiernie rozłożony w skrzyni,

- a. Materiały do pakowania, muszą być czyste i obojętne chemicznie, antystatyczne, odpowiednio wytrzymałe, a ich użycie nie może powodować złych skutków w wyniku zmian klimatycznych oraz narażać obiektów na jakiekolwiek uszkodzenie.
- b. Miętkość i sprężystość materiału wypełniającego musi być dostosowana do cech dzieła.
- c. Obiekty należy okryć wymienionymi wyżej materiałami pierwszego kontaktu przed ich unieruchomieniem w opakowaniach. Rzeźby należy unieruchamiać w ich najmocniejszych miejscach.
- d. W zależności od rodzaju dzieła po okryciu rzeźb skrzynie należy dopełnić np. płatkami styropianowymi lub gąbką albo pozostawić wolną przestrzeń.
- e. Przy zastosowaniu pasów konieczne jest stosowanie miękkich podkładek.
- f. Elementy wystające i delikatne nie powinny mieć bezpośredniego kontaktu z materiałami wypełniającymi opakowanie. Należy zwrócić szczególną uwagę na części wystające i słabsze oraz sposób łączenia rzeźby z podstawą, zwłaszcza w przypadku obiektów rozbudowanych przestrzennie lub złożonych z kilku elementów.
- g. Przy umieszczaniu rzeźb na podstawach należy zwracać uwagę, aby były one mocne i stabilne.
- h. Jeśli rzeźba składa się z kilku elementów, należy pakować je osobno.
- i. Nie wolno używać żadnych taśm przyklepcowych bezpośrednio do powierzchni dzieła.
- j. W razie potrzeby opakowania trzeba amortyzować, jak ma to miejsce w wypadku

dzieł

szczególnie wrażliwych, delikatnych, kruchych czy osypujących się.

ich

- k. Rzeźby muszą być w taki sposób zapakowane, aby osoba wypakowująca nie mogła uszkodzić; w uzasadnionych przypadkach należy dołączać schemat pakowania.

Środek transportu - samochód musi posiadać dobrze resorowaną kabinę z regulowaną temperaturą, właściwie izolowaną i szczelną, dysponującą urządzeniami do unieruchomienia dzieł we właściwej pozycji (pasy, listwy na ścianach do zaczepiania taśm mocujących); wyrównaną podłogę (zniwelowane zakola), niezbędne materiały zabezpieczające; platformę-podnośnik hydrauliczny do podnoszenia i załadunku ciężkich dzieł.